

Брюксел, 1.2.2018г.
SWD(2017) 448 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

ОБООБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

придружаващ

Предложение за

**Директива на Европейския парламент и на Съвета относно качеството на водите,
предназначени за консумация от човека (преработена)**

{COM(2017) 753 final} - {SWD(2017) 449 final} - {SWD(2017) 451 final}

Обобщение
Оценка на въздействието във връзка с преразглеждането на Директива 98/83/ЕО (Директива за питейната вода)
А. Необходимост от действия
Защо? Какъв е разглежданият проблем?
Безопасността на питейната вода е от основно значение за общественото здраве и благосъстояние. Замърсяването на водата или нейният недостиг поражда значителни разходи както за обществото, така и за икономиката. В отговор на първата европейска гражданска инициатива „Право на вода“ (Right2Water) беше извършена оценка на Директива 98/83/ЕО в рамките на Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT), която потвърди, че директивата изпълнява своята цел, състояща се в опазване на здравето на човека от вредните последици от замърсяването на чешмяната вода. Независимо от това в рамките на извършената оценка, при консултациите със заинтересованите страни, както и в специален доклад на Сметната палата, бяха установени пет проблемни области: 1) остарели стандарти за качество; 2) остарял подход; 3) гъвкавост на разпоредбите относно материалите в контакт с питейната вода, която създава пречки пред вътрешния пазар; 4) липса на прозрачност и на достъп до актуална информация, предназначена за потребителите; прекалено сложна процедура за докладване на данни; 5) липса на достъп до течаща вода за около 2 милиона души (според данни на гражданската инициатива).
Какво се очаква да бъде постигнато с инициативата?
Целта на инициативата е да се гарантира устойчивото снабдяване през следващите десетилетия с висококачествена питейна вода чрез модернизиране на Директивата за питейната вода.
Каква е добавената стойност от действие на равнището на ЕС?
Защитата на здравето на човека, опазването на околната среда, отстраняването на пречките пред вътрешния пазар, подобряването на достъпа до вода и устойчивото управление на водоснабдяването не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен само от държавите членки. Гражданите, държавите членки и предприятията разчитат на общи за ЕС и актуализирани стандарти за качеството на питейната вода.
Б. Решения
Какви законодателни и незаконодателни варианти на политиката са разгледани? Има ли предпочитан вариант? Защо?
Въз основа на вариантите, набелязани в оценката на въздействието, бяха разгледани два пакета с политически мерки, които съдържат: 1) разширен и актуализиран списък на параметрите; 2) действия за насърчаване на подход, основаващ се на оценка на риска; 3) отстраняване на пречките пред вътрешния пазар, които засягат продуктите в контакт с питейната вода; 4) предоставяне на информация на потребителите чрез електронни средства и по-целенасочено докладване. Във втория пакет е включен и вариант 5), който се отнася до подобряването и насърчаването на достъпа до питейна вода. И двата предпочитани пакета съответстват най-пълно на основната цел на инициативата, тъй като съчетават по оптимален начин ползите от разширяването на списъка на параметрите и от цялостното прилагане на подход, основаващ се на оценка на риска, което води до максимално увеличаване на ползите за здравето при по-ниски разходи. Във втория пакет от мерки се предвиждат по-конкретни действия по отношение на проблема с достъпа до вода, повдигнат в рамките на европейската гражданска инициатива „Право на вода“, включително задължението за осигуряване на достъп до безопасна вода за уязвимите и маргинализираните групи.
Кой подкрепя отделните варианти?
Водоснабдителните предприятия и компетентните органи се обявяват категорично за разширяването и актуализирането на списъка на параметрите, както и за въвеждането на подход, основаващ се на оценка на риска. Промислените среди, потребителите и компетентните органи подкрепят премахването на пречките пред вътрешния пазар. Потребителите призовават за по-голяма прозрачност и по-добър достъп до вода за всички хора. Част от ВиК операторите оспорват необходимостта от разширен достъп до информация чрез електронни средства. Производителите на бутилирана вода изказват несъгласие нейното потребление да се използва като показател за доверието на гражданите в чешмяната вода.
В. Въздействие на предпочитания вариант
Какви са ползите от предпочитания вариант (ако има такъв; в противен случай — от основните варианти)?

И при двата предпочитани пакета от мерки ще се гарантира устойчивото снабдяване с висококачествена питейна вода. Цялостното прилагане на подход, основаващ се на оценка на риска, ще подобри съгласуваността с други политики (като например Рамковата директива за водите) и ще позволи по-ефективното определяне на евентуалните източници на замърсяване, което ще доведе до ограничаване на рисковете, а оттам — до по-целесъобразно насочване на усилията за пречистване и контрол на водите. И двата пакета ще доведат до намаляване на броя на хората в ЕС, които са изложени на потенциален риск за здравето, от сегашните 20 милиона на 4,1— 4,7 милиона души. Очаква се да бъде намален и рискът от възможни дългосрочни странични ефекти, както и съответните разходи за здравеопазване. По-голямата прозрачност относно водоснабдяването ще позволи на потребителите да изискват ефективно използване на ресурсите от страна на водоснабдителните предприятия. Очаква се повишаване на доверието в чешмяната вода, като съпровождащите го социални и екологични ползи ще се изразяват в намаляване на потреблението на бутилирана вода с около 17 % (в сравнение с 2015 г.), а оттам — и на спад в емисиите на парникови газове и замърсяването с пластмасови отпадъци. Процедурата по докладване ще бъде опростена, тъй на Комисията ще трябва да се представя само основна информация (във връзка с превишаване на стойностите и инциденти).
Какви са разходите за предпочитания вариант (ако има такъв; в противен случай — за основните варианти)? В момента годишните разходи на сектора на питейната вода възлизат на 46,3 милиарда евро, като се очаква до 2050 г. те да нараснат до 47,9 милиарда евро. Значителните ползи за здравето в резултат на наличието на по-безопасна питейна вода ще са свързани с умерени допълнителни разходи. Увеличението на разходите за прилагане на мерките, предвидени в двата предпочитани пакета, ще е от 5,9 милиарда евро на 7,3 милиарда евро¹. Очаква се заетостта в сектора на водоснабдяването да се увеличи между 17 000 и 26 000 еквивалента на пълно работно време (ЕПРВ), като съгласно базовия сценарий тя ще намалее с 9000 ЕПРВ. Макар че основната част от разходите ще бъде поета от потребителите е възможно финансовата тежест да бъде облекчена чрез финансиране от ЕС или национални политики. По отношение на достъпността се очаква пакетите от мерки да доведат до леко увеличаване на разходите за водни услуги на домакинствата от 0,73 % на 0,75—0,76 % от средния им доход. Средните разходи на домакинство, които през 2015 г. се изчисляваха на 229 евро, ще се увеличат с 7,90—10,40 евро годишно. Тъй като държавите членки имат свобода на преценка в това отношение (например за предоставяне на субсидии), действителните разходи вероятно ще бъдат по-малки. Същевременно понижено потребление на бутилирана вода може да спомогне за компенсиране на разходите на домакинствата с приблизително 600 милиона евро.
Какви ще са последиците за предприятията, МСП и микропредприятията? Най-силно засегнати от новите мерки ще бъдат водоснабдителните предприятия. Разграничението между малките и големите предприятия ще бъде запазено и подобро. В частност по-малките предприятия ще се възползват от опростено и поетапно прилагане на подход, основаващ се на оценка на риска. Като цяло промените ще създадат нови възможности за заетост. Пакетите от мерки ще окажат положително въздействие върху малките и средните предприятия в сектора на пречистването и анализа (вторично въздействие върху заетостта може да достигне до 1000 работни места). За разлика от потенциалните незначителни вреди за сектора, занимаващ се с производството на бутилирана вода, се очаква положително въздействие върху отрасъла за производство на продукти и материали, малките и средните предприятия, достъпа до пазара и иновациите, както и в сектора на ИКТ.
Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации? Модернизирането на вече съществуващото и ефективно прилагано законодателство ще окаже незначително въздействие върху националните бюджети и администрации. Основните последици за компетентните органи се изразяват в намаляване на административната тежест благодарение на опростената процедура на докладване (- 0,35 милиона евро при оперативните разходи). Държавите членки ще трябва да транспонират законодателния акт, като имат възможност да разработят конкретни национални планове за оценка на риска и/или насоки, както и да организират съответните обучения.
Ще има ли друго значително въздействие? Очаква се годишните икономии на разходи, свързани с намаляването на пречките за вътрешния пазар, да са в размер на 669 милиона евро, като е възможно при реализирането на тези икономии да бъдат причинени загуби за някои национални органи за продуктово одобрение. Разпоредбите, включени във втория пакет, ще спомогнат за подобряване на достъпа до вода (цел за устойчиво развитие № 6).
Г. Последващи действия
Кога ще се извърши преглед на политиката? Комисията ще извърши оценка на директивата не по-късно от 12 години след датата на нейното

¹ Разликата в годишните оперативни разходи между двата пакета от политически мерки се приема за незначителна.

транспониране. Клаузите за преразглеждане ще бъдат запазени, така че техническите приложения да бъдат редовно адаптирани към научния прогрес.